

Den blindes krydsning af en sidevej

I skrivende stund er Vejregelgruppen for Tilgængelighed i gang med at udarbejde et projekt omkring uregulerede overgange beskrevet ud fra brugernes oplevelser - i dette tilfælde synshandicappede og bevægelsehandicappede brugere. Rambøll er vejregelgruppens rådgiver på projektet, som forventes færdigt i slutningen af 2020. Formålet med dette projekt er at få sat ord på de problemstillinger, som forskellige brugere oplever, når de går over en ureguleret krydsning.

AF RIKKE HOUGAARD SØRENSEN
Hougaard Trafik
rikke@hougaardtrafik.dk

AF JØRGEN BAK
Dansk Blindesamfund
Joergen.bak@blind.dk

Ofte ser vi en klar opdeling af tilgængelighed og trafikikkerhed i revisioner og i vejplanlægning generelt. Der er en tendens til, at elementer, som tilgodeser tilgængelighed, ikke altid er en fordel trafikikkerhedsmæssigt - og omvendt. Fx kan anlæg af en fodgængerovergang være gunstig for syns- og bevægelsehandicappede, men det er ikke altid en god løsning trafikikkerhedsmæssigt.

I denne artikel vil vi belyse tilgængelighed og trafikikkerhed for synshandicappede, når de skal krydse en ureguleret sidevej. Det er ikke artiklens formål at komme med nye anbefalinger eller løsninger

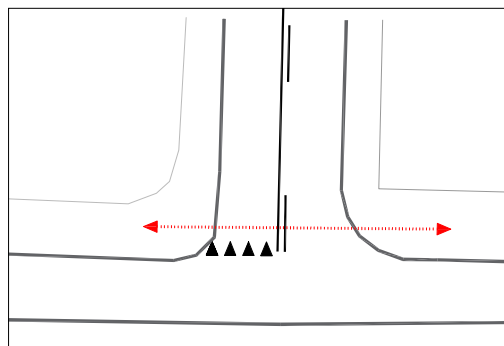
til denne helt grundlæggende metode, hvorpå vi udformer vores sidevejskryds i Danmark. Forhåbentlig vil vejregelgruppen i de kommende år få arbejdet sig nærmere ind på, hvordan vi kan gøre sidevejskrydsene bedre tilgængelighedsmæssigt og samtidig trafikikkerhedsmæssigt.

Hvad er et sidevejskryds?

Sideveje findes alle steder på vores vejnet. Det er nærmest umuligt at gå en tur langs en vej i byen eller på landet uden at skulle krydse en sidevej. Ud for mindre sideveje i byer er fortovet ofte ført gennem krydsningen, men rundt om hjørnerne og ned langs sidevejen. Denne udformning ses typisk ved lidt mere trafikerede sideveje.

Andre steder er sidevejen tilsluttet primærvejen, og der er markeret en vigelinje som markering af vigepligtsforholdene. Her ses fortovet ikke ført gennem krydsningen, men rundt om hjørnerne og ned langs sidevejen. Denne udformning ses typisk ved lidt mere trafikerede sideveje.

Det er sidstnævnte løsning, som behandles i denne artikel.

Figur 1: Sidevejskryds hvor sidevejstrafikanten har ubetinget vigepligt (Færdselsarealer for alle, 2017)

Figur 2: Her krydser Lone, som er stærkt svagsynet, sidevejen.

Figur 3: Jan, som er helt blind, krydser sidevejen længere nede, hvor kantstenene er parallelle.

Hvordan krydses sidevejen via gang?

For fodgængere krydses en sidevej normalt som en fortsættelse af fortovet, og som pilen på figur 1 markerer. Der er ofte ramper eller sænkede kantsten, som gør det muligt for fx kørestolsbrugere at krydse vejen på dette sted.

For synshandicappede kan krydsningen derimod være mere problematisk. Stærkt svagsynede, som kan se kontraster, vil kunne følge højtynderne på en del af krydsningen og har dermed en retning at følge. Men helt blinde vil ofte gå ned ad sidevejen for at finde det sted, hvor kantstenene på hver side af vejen er parallelle, og hvor hjørneafrundingen ikke er startet.

Jørgen Bak, Dansk Blindesamfund, medlem af VRG Tilgængelighed, helt blind, fortæller:

- I Dansk Blindesamfund er vi opmærksomme på problemet, som beskrevet ovenfor. For helt blinde er det forbundet med tryghed at krydse sidevejen så langt fra den kørende trafik som muligt, og hvor kantstenen som oftest er vinkelret på kørebanen. I forhold til den ubetingede vigepligt for fodgængere, er vi klar over, at ovenstående eksempel kan være til fare for os. Umiddelbart foretrækker vi gennemgående fortove med opmærksomhedsfelter til markering af, hvor sidevejen er. Vi vil ikke i alle tilfælde kunne høre, hvor der er en åbning i form af en sidevej, hvis der »

Det skal være nemmere at eje en fed cykel end en Tesla

- ✓ Ladcykler
- ✓ Kontaktløs kort/app
- ✓ Opladning af elcykel
- ✓ Højlydt tyveri alarm & video
- ✓ Fri brug, VIP adgang eller betaling

Cykel Sikring

Sikker cykelparkering så nemt som at cykle

Jens Peter Hansen • www.cykelsikring.nu • kontakt@cykelsikring.nu • 24 48 16 04

For helt blinde er det forbundet med tryghed at krydse sidevejen så langt fra den kørende trafik som muligt, og hvor kantstenen som oftest er vinkelret på kørebanelinjen.

er tale om et bredt fortovej, eller hvis facader eller lignende er trukket tilbage i forhold til gangarealet.

Hvad siger Færdselsloven?

Ifølge Færdselslovens §26 har bilister fra en sidevej afmærket med S11 Vigelinje og eventuelt B11 ubetinget vigepligt for den kørende trafik på primærvejen. De har dermed ikke vigepligt for fodgængere, som krydser sidevejen. Bilister, som svinger ind på sidevejen, har heller ikke vigepligt over for krydsende fodgængere.

Ubetinget vigepligt over for fodgængere er udelukkende gældende på steder, hvor fortovet er ført gennem sidevejen og er hævet i forhold til kørebanelinjeniveau, jævnfør §27, stk. 2.

Hvilken krydsning er så bedst, når det handler om både tilgængelighed og trafiksikkerhed?

Krydsning ved vigelinjen

Når en sidevej krydses ved vigelinjen, er fodgængerens synlig for den udkørende bilist, som er i lav fart eller holder stille inden udkørsel. Fodgængerens er ligeledes synlig for bilister, som kører ind på sidevejen. Men selvom fodgængerens er synlig for bilisterne, er det ikke ensbetydende med, at bilisterne med sikkerhed ser fodgængerens. I prioriterede kryds med meget trafik på primærvejen kan det være svært for sidevejstrafik at komme ud. Her kan der være en tendens til, at krydsende

cyklister overses af bilisterne, fordi deres fokus er på primærvejens trafik. Det samme gælder formentlig også krydsende fodgængere.

Hvis oversigtsforholdene er forringede i krydset, er der ligeledes risiko for, at en krydsende fodgænger ikke ses. Dertil kommer, at udkørende bilister som nævnt ikke har ubetinget vigepligt for krydsende fodgængere, og derfor kan der godt hos nogle bilister være en tendens til at ville holde på sin ret og kun standse, hvis det virkelig er ved at gå galt.

Det kan samtidig være svært for den krydsende synshandicappede fodgænger at vurdere, om vejen er fri for trafik og kan krydses. For den synshandicappede er lyde meget vigtige, men i kryds kan det være svært at skelne mellem lydene for de forskellige kørselsretninger.

Der kan også være risiko for at gå ind i et køretøj, som holder ved hajtænderne og venter på at kunne køre ud i krydset.

Krydsning ned ad sidevejen

Her vil lyde fra passerende bilister være mere overskuelig, da der kun er to retninger at forholde sig til. Men til gengæld kan der forekomme højere fart, og bilisterne vil være mindre tilbøjelige til at være opmærksomme på de krydsende fodgængere. Derfor kan der særligt ved elbiler og elcykler være risiko for påkørsel, når en synshandicappet fodgænger krydser vejen her.

Men et stykke ned ad sidevejen vil kantstenen langs fortovene være parallelle, og den blinde kan krydse vejen vinkelret på fortovet og på den måde finde vej til det modsatte fortovej.

Her vil være mindre risiko for at gå ind i en holdende bil, når vejen krydses, men til gengæld skal fodgængerens gå en lille omvej.

Når en fodgænger krydser vejen på dette sted, vil der være en ikke uvæsentlig risiko for, at en bilist fra primærvejen, som svinger ind på sidevejen, ikke kan nå at stoppe for den krydsende fodgænger.

Findes der bedre løsninger?

I begge situationer har fodgængerens ubetinget vigepligt over for bilisterne. Det er ikke muligt for en blind eller stærkt svagsynet person at få øjenkontakt med en bilist for at sikre, at man er blevet set, ligesom man som seende gør, når man krydser en vej. Så indtil videre vil det stadig være de kendte løsninger som gennemført hævet fortovej eller fodgængerfelt med/uden signalregulering, der vil være de mest optimale løsninger tilgængeligheds- og trafiksikkerhedsmæssigt for synshandicappede.

Jørgen Bak, Dansk Blindesamfund, medlem af VRG Tilgængelighed, helt blind, konkluderer: Det er Dansk Blindesamfunds håb, at et flertal af bilister vil være opmærksomme, når de ser den hvide stok eller en førerhund i trafikken, men det ændrer jo ikke fodgængernes ubetingede vigepligt.

Jørgen Bak tilføjer følgende forslag: Set ud fra et kombineret tilgængeligheds- og trafiksikkerhedsmæssigt synspunkt vil det være ønskeligt, at der blev etableret et gennemgående fortovej, hvor en sidevej møder en primær vej. Hvor to ligestillede veje krydser hinanden, kan der i flugt med fortovet etableres en rampe til kørestole og barnevogne samtidig med, at synshandicappede går et lille stykke ned ad vejen for at krydse den, hvor der er et følbart opspring ved kantstenen, og at kantstenen på hver side af vejen har et parallelt forløb. ●

Det er Dansk Blindesamfunds håb, at et flertal af bilister vil være opmærksomme, når de ser den hvide stok eller en førerhund i trafikken, men det ændrer jo ikke fodgængernes ubetingede vigepligt.